

Autor: Kristina Turčin

Objavljeno: prije 1 h i 11 min

UKLONJENA SPORNA ODREDBA IZ ZAKONA Nemoguće učenike ipak neće zauvijek izbaciti iz škola

Odredba da izbačeni ne bi mogao polagati razred izazvala ekstremno podijeljene reakcije, od potpunog odobravanja do zgražanja

Učenici srednjih škola s problemima u ponašanju ipak neće moći biti trajno izbačeni iz sustava srednjoškolskog obrazovanja, kao što je to u nacrtu novog Zakona o odgoju i obrazovanju u srednjim školama predložilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.

Kako neslužbeno doznajemo u tom ministarstvu, ta je odredba naišla na ekstremno podijeljene reakcije - od potpunog odobravanja do zgražanja - stoga su, proučavajući sve primjedbe pristigle tijekom javne rasprave, ipak odlučili ublažiti je.

- U novoj verziji prijedloga Zakona ta je formulacija ublažena te se razmišlja da se potpuno udaljšavanje iz srednjoškolskog obrazovanja izbaci - kaže naš sugovornik.

Podsjetimo, prema dosadašnjem zakonskom rješenju, najteža pedagoška mjera protiv srednjoškolca bila je isključenje iz škole. No učenik je mogao taj razred polagati putem razrednih ispita te sljedeće školske godine upisati neku drugu školu.

Večernje i privatne škole

Prema novom prijedlogu, učenik "koji je isključen zbog teškog nasilničkog ponašanja" ne bi imao pravo na polaganje razrednih ispita za taj razred niti bi mogao upisati neku drugu javnu (besplatnu) srednju školu: izgubio bi status redovitog učenika te bi mu za daljnje školovanje na raspolaganju bile večernje škole i drugi programi obrazovanja odraslih.

- Bio sam član za izradu izmjena Zakona i u potpunosti sam podržavao ovakvo rješenje. Srednjoškolsko obrazovanje nije obavezno te oni koji se ni na koji način ne mogu uklopiti i svojim ponašanjem narušavaju pravo na obrazovanje svima ostalima moraju znati da mogu i izgubiti status redovnog učenika - kaže **Branimir Mihalinec**, predsjednik Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama Hrvatske.

Najteža mjera

Ta najteža pedagoška mjera, kaže, izvodila bi se po jasnim kriterijima i pod stručnim nadzorom. Izricala bi se, dodaje, rijetko, ali bi imala preventivni karakter.

- Izricala bi se za teško nasilničko ponašanje, pod čim smo mislili na nanošenje fizičkih ozljeda, ali i na psihičko nasilje prema drugim učenicima ili profesorima, izravno maltretiranje ili maltretiranje preko interneta, koje je sve raširenije - kaže Mihalinec.

Pravobraniteljica za djecu dr. **Ivana Milas Klarić** oštro se usprotivila takvom prijedlogu ustvrdivši kako se radi o diskriminaciji djece s problemima u ponašanju, osobito onih lošijeg imovinskog stanja koji ne bi mogli platiti daljnje školovanje.

- Konvencija o pravima djeteta naglašava jednaka prava, dakle i ona obrazovna, za svu djecu, pa i djecu s problemima u ponašanju. I djeci počiniteljima kaznenih djela smještenima u institucije mora se omogućiti pravo na redovno srednjoškolsko obrazovanje. Onemogućavanje redovitog srednjoškolskog obrazovanja i njegova dovršetka, koje je ključno za stjecanje zvanja i uspješnu resocijalizaciju mladih s problemima u ponašanju, krši i drugo načelo Konvencije, načelo najboljeg interesa djeteta - smatra.

Izrazito je protiv takve mjere i dr. **Boris Jokić** s Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu, koji upozorava da je ona suprotna svim stremljenjima EU. EU, ističe, ulaže posebne napore kako bi što više djece privukla i zadržala u srednjoškolskom obrazovanju, osobito one s problemima, jer izbacivanje iz srednjoškolskog sustava dugoročno proizvodi društvu veći socijalni i ekonomski problem.

- Najgora je mjera zasigurno izbacivanje mlade osobe s problemima na ulicu. Ispravno rješenje leži u jačanju stručnog rada, ranom prepoznavanju problema i pravovremenoj intervenciji - kaže.

Privremena suspenzija

U Nezavisnom sindikatu pak smatraju da se previše govori o pravu djeteta s problemima, a premalo o pravima svih ostalih učenika.

- Radi se, srećom, o manjem broju učenika koji svakako zaveđuju pomoć. Moj je prijedlog da se na razini svake županije organizira posebna javna škola za djecu koja su zbog teškog nasilničkog ponašanja izgubila status redovitog učenika. Tamo bi se, individualno ili u malim grupama, s takvim djetetom doista moglo raditi - kaže Mihalinec, koji je također predložio da se među pedagoške mjere uključi i privremena suspenzija: bila bi to mjera kojom se učenika na nekoliko dana može udaljiti iz škole.

Školama vratiti ugled i uz cijenu izbacivanja

Prije par godina na prvi dan nastave u jednu zagrebačku gimnaziju je skupina prvoškolaca - dakle, ne maturanata koji su se vratili s bume ekskurzije - donijela desetak litara vina, uredno su se napili i vino dijelili. Zatečeni su s vinom, što bi rekli u Zagrebu pijani k'o letve, pozvani su roditelji, ali iz škole nisu izbačeni. Jer, iako su postojali svi formalni uvjeti za isključenje, u školi su reagirali racionalno: pokrenut ćemo postupak, a onda će nam ih vratiti u školu (Ministarstvo, Gradski ured ili netko).

Ovaj slučaj pokazuje kako je školi oduzeta bilo kakva mogućnost da kažnjava društveno neprihvatljivo ponašanje učenika. Naime, škole nemaju nikakve mehanizme da iz obrazovnog sustava izbace učenike koji izazivaju ozbiljne probleme unutar školskog procesa, što uključuje i nasilništvo prema suučenicima i profesorima. I dok je to još donekle moguće prihvatiti unutar osnovnoškolskog sustava, koji je zakonski obavezan, nije jasno zašto bi tako moralo biti i u srednjoškolskom sustavu koji nije obavezan (iako bi to bilo jako dobro, ali i to ne znači da se i tada ne bi trebalo držati propisa). U srednjoj je školi riječ o mladim ljudima koji već moraju biti svjesni da kršenje pravila sa sobom donosi kaznu, i to je jedna od ključnih odgojnih uloga škole. To nikako ne znači da treba ekskulpirati profesore koji su se u znatnoj mjeri adaptirali takvom sustavu, što sve u konačnici dovodi do ukupnog pada kvalitete obrazovanja. Izuzetno je važna i kontrola toga, ali zasnovana na prihvaćanju kriterija, misleći na korist učenika, ali svih, a ne samo jednog. Kad se priča o moralnoj obnovi hrvatskog društva, prvi bi korak trebalo biti vraćanje ugleda školi. I po cijenu nekog od učenika koji će morati na cestu. Tada, pak, na scenu stupaju drugi, koji su zaboravili na svoju odgojnu ulogu.

